

LIMPOPO
PROVINCIAL GOVERNMENT
 REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**DEPARTMENT OF EDUCATION
 SEKHUKHUNE SOUTH DISTRICT**

MPHATO WA BONE

TLHAHLOBO YA GARE GA NGWAGA

SEPEDI LELEME LA GAE

LEPHEPHE LA 2

LETŠATŠIKGWEDI : 08 PHUPU 2022

MEPUTSO: 40

NAKO: 1 IRI

PALOMOKA YA MATLAKALA A DIPOTŠIŠO KE: 09

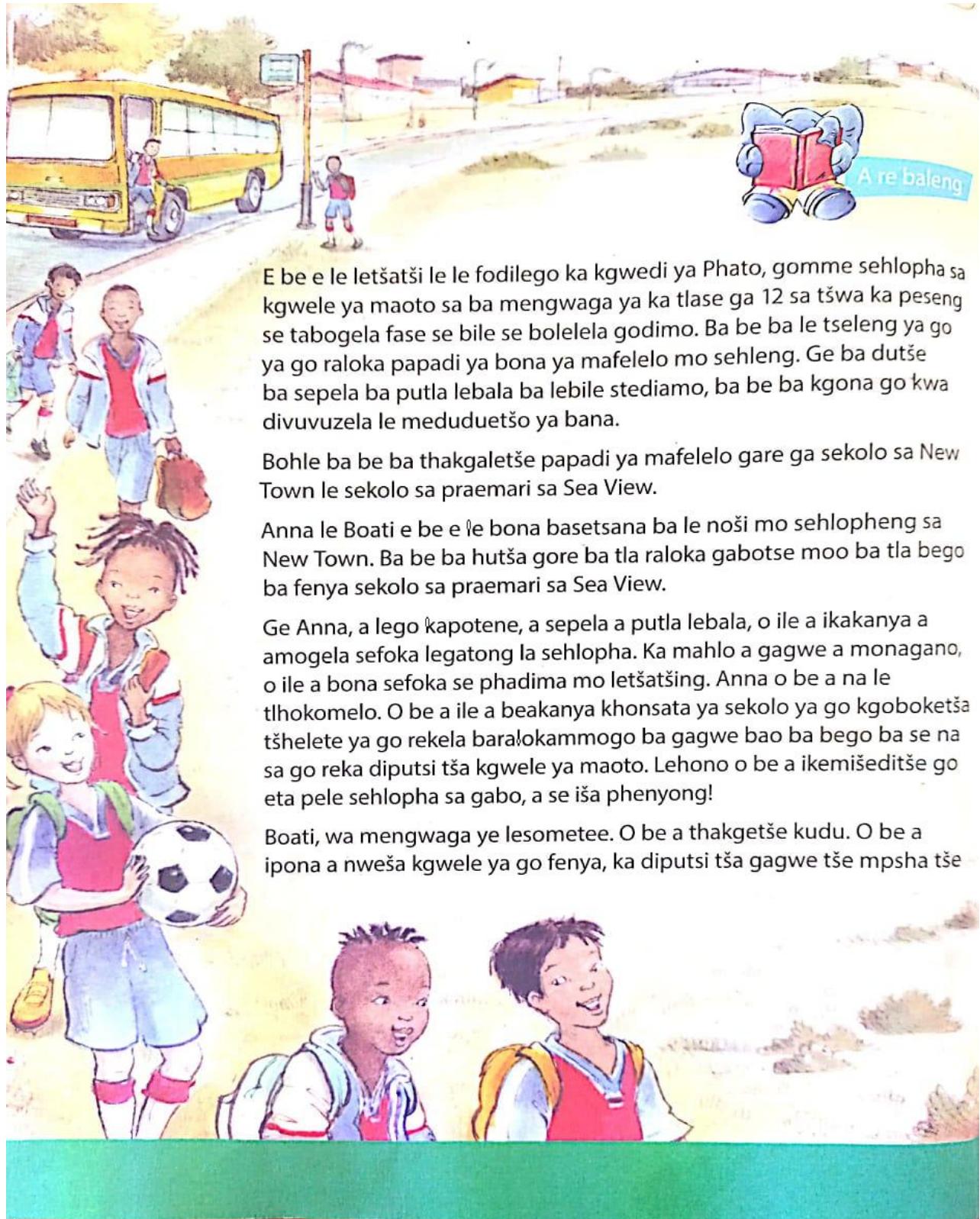
DITAELO:

1. LEPHEPHE LE AROTŠWE KA DIRIPA TŠE THARO, E LEGO KAROLO YA A, B LE C.
  - i. KAROLO YA A: SETŠWELETŠWA SA GO NGWALWA LE GO BOGELWA [25]
  - ii. KAROLO YA B: KAKARETŠO [05]
  - iii. KAROLO YA C: DIBOPEGO LE MELAO YA TŠHOMIŠO YA POLELO [10]
2. NGWALA KA POLELO YEO O TLA ELWAGO KA YONA.
3. THOMA KAROLO YE NNGWE LE YE NNGWE LETLAKALENG LE LEFSA.
4. ARABA POTŠIŠO GO YA KA MOO O LAELWAGO KA GONA.
5. ITSWALANYE LE DIPOTŠIŠO PELE O KA THOMA GO DI ARABA.
6. NGWALA KA BOTHAKGA, O ŠOMIŠE POLELO YA MALEBA YE E HLWEKILEGO

KAROLO YA A : TEKAKWEŠIŠO

POTŠIŠO YA 1

1.1. Bala tekakwešišo ka kwešišo gore o tle o arabe dipotšišo tše di e latelago.

E be e le letšatši le le fodilego ka kgwedi ya Phato, gomme seholpha sa kgwele ya maoto sa ba mengwaga ya ka tlase ga 12 sa tšwa ka peseng se tabogela fase se bile se bolelela godimo. Ba be ba le tseleng ya go ya go raloka papadi ya bona ya mafelelo mo sehleng. Ge ba dutše ba sepela ba putla lebala ba lebile stediamo, ba be ba kcona go kwa divuvuzela le meduduetšo ya bana.

Bohle ba be ba thakgaletše papadi ya mafelelo gare ga sekolo sa New Town le sekolo sa praemari sa Sea View.

Anna le Boati e be e le bona basetsana ba le noši mo seholpheng sa New Town. Ba be ba hutša gore ba tla raloka gabotse moo ba tla bego ba fenza sekolo sa praemari sa Sea View.

Ge Anna, a lego kapotene, a sepela a putla lebala, o ile a ikakanya a amogela sefoka legatong la seholpha. Ka mahlo a gagwe a monagano, o ile a bona sefoka se phadima mo letšatšing. Anna o be a na le tlhokomelo. O be a ile a beakanya khonsata ya sekolo ya go kgoboketša tšhelete ya go rekela baralokammogo ba gagwe bao ba bego ba se na sa go reka diputsi tša kgwele ya maoto. Lehono o be a ikemišeditše go eta pele seholpha sa gabon, a se iša phenyong!

Boati, wa mengwaga ye lesometee. O be a thakgetše kudu. O be a ipona a nweša kgwele ya go fenza, ka diputsi tša gagwe tše mpsha tše

serolwane. Mo go sa letelwago, o ile a goelela, a lla ka maatla, a wela ka moleteng.

'Nthušeng!' a tsetla. Anna, Peter le Reabetšwe, ba ile ba kitimela morago, ba mo thuša go tšwa. 'Aowi! Joo!' a lla, a dutše a hlotšahlotša ka oto le tee. "Ga ke kgone go gata ka leoto le ge ke ema!" O ile a dula fase bjanyeng.

'E se ke ya ba gore ke robegile kokoilane,' a realo, a lla.

Anna o ile a se tsebe gore na kgobalo ya Boati e tla mo ama bjang. "Ge Boati a ka se kgone go bapala, go ra gore nka se kgone go bapala. Ke tla swanelwa ke go mo iša kliniking."

Anna o ile a hemela ka maatla.

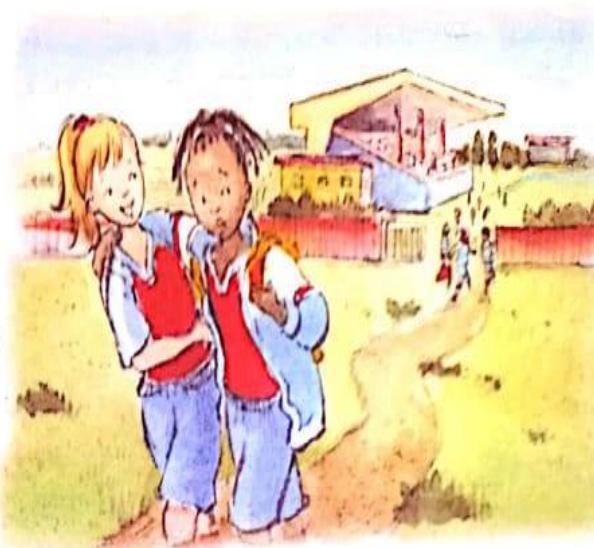
'O se ke wa tshwenyega, Boati,' a realo. "Ke tla go iša ngakeng,"

'Aowa! Aowa! O ka se dire bjalo. Ke tla leta mo go fihla ge papadi e fela.'

'O ka se dule mo o le noši, Boati,' Anna a fetola.

Anna o ile a sokologa, a itebanya le sehlopha ka moka. O ile a leka go thibela megokgo go tšhologa, a nolegile moko.

'Wena sepela o yo bapala. Le gona, dirang gore le fenyel'

ARABA DIPOTŠIŠO GO TŠWA GO TEKAKWEŠIŠO.

1.1.1. E be e le ka kgwedi mang ge go bapalwa dipapadi tša mafelelo? (1)

1.1.2. Ke papadi ya mohuta mang yeo e bego e bapalwa? (1)

1.1.3. Go be go bapalelwa kae?(1) _____

1.1. Bana bao ba bapalago e be e le ba mengwaga e mekae? (1) _____

1.2. Ba tlie dipapading ba nametše eng? (1) _____

1.6. Efa dilo tše pedi tše di bego di kwagala go laetša gore ba fihla steidiamo. (2)

a. _____

b. _____

1.7. Papadi ya mafelelo, e be ele gare ga dihlopha tše pedi e lego **sekolo** (2)

sa _____ le _____

1.8. Maina a basetsana ba babedi sehlopheng se sengwe (2)

ke _____ le _____

1.9. Ke mang yo e bego e le mokapotene? (1)

1.10. Yena o ile a beakanya eng go kgoboketše tšelete ya go rekela dibapadi diputsu tša go bapala? (2) _____

1.10. Efa maikemišetšo a **mabedi** a mokapotene yoo papading yeo. (2)

(a) _____

b) _____

[15]

1.2. Lebeledišiša **SESWANTŠHO** se se latelago o kgone o araba dipotšišo ka tlase.

1.2.1. Na o bona seswantšho sa eng?

(1) _____

1.2.2. Kgetha karabo ya maleba ka mašakaneng o e **thalele**.

(a) Batho ba babedi bao o ba bonago ke (bašemane/basetsana) (1)

(b) Yo mongwe o (ragile/raga) kgwele mola yo mongwe a e (thiba/thibile). (2)

1.2.3. Dihlopha tše pedi tša kgwele ya maoto, di ba le baraloki ba ba kae ka lebaleng mahlakoring ka moka ge di raloka go akaretša le yo a lego ka dipaleng ? (1) _____

1.2.4. Motho yo a bago ka dipaleng ge go bapalwa ke_____ (1)

1.2.5. Motho yo a sepelago lepatlelo ka moka gomme a laola papadi re mmitša gore ke

_____ (1)

1.2.6. Lefelo leo go bapalelwago kgwele ya maoto ke_____ (1)

1.2.7. Sehlopha sa kgwele ya maoto sa gago sa mmamoratwa/se o se ratago
ke_____ (1)

1.2.8. Mohuta o mongwe wa papadi ye o e ratago ntle le kgwele ya maoto
ke_____ (1) [10]

KAROLO YA : C KAKARETŠO POTŠIŠO YA 2

- ❖ Bala temana ye ka šedi gore o tle o kgone go e akaretša ka mantšu a gago o šeditše dintlha tše bohlokwa ka ga **tšhilafatšo ya naga**. Se boeletše dintlha o ngwale ka **mokgwa wa temana** ya mantšu ao e ka bago 40 – 50.:
- ❖ Tšweletša dintlha tše tharo ka **gare ga temana** (3). Polelo e be yeo e hlwekilego (2).
- ❖ Laetša palo ya mantšu mafelelong a kakaretšo ya gago.

TŠHILAFATŠO YA NAGA

Batho bao ba tšhollago tšhila mo gohle mo ba ratago ba tšhilafatša naga mola ka go le lengwe ba hlolela batho ba bangwe malwetsi. Metseng ye mentši go tletše tšhila yeo e lahlwago ke badudi mebileng. Ge ele dikhutlong tša mebila gona ga re sa bolela. Seo se kwešago bohloko le go feta ke mengato ya selehono (pampers) yeo e tletšego gohle mo metseng le nageng ga e šita le ka dinokeng mafelong a mangwe ga go fetege ka ge go nkga gore fong. Taba ye ya tšhilafalo ya naga e befela pele ge ba dira bošula bja go lahla masea ka morago ga go a belega ba napile ba šia merwalo gona thotobolong yeo. Ge e le badudi ke kgale ba ipelaetša go mokhantshelara wa bona fela ga go nko yeo etšwago lemina, ba bona bokaone e le boipelaetšo bja bona go molekgotlaphetiši wa tša tikologo le boeti ka ge ngwana yo a sa llogo a hwela tharing. Magagešo a re hlwekišeng ditikologo tše re phelago go tšona go efoga malwetsi a mehutahuta.

MOKGWA WA GO SWAYA KAKARETŠO		MEPUTSO [05]		
Kakaretšo e swanetše go swaiwa ka tsela ye:		Kabo ya meputso:		
1.	Meputso e 3 go dintlha tše 3 (aba meputso o tee go nthla e tee)	3	2	1
2.	Meputso e 2 go polelo: Kabo ya meputso go polelo:			
3.	Dintlha tše di nepagetšego tše 1 - 3: aba meputso o tee.		1	
4.	Dintlha tše di nepagetšego tše 4 - 5: aba meputso mebedi.		2	

KAROLO YA C : DIBOPEGO LE MELAO YA TŠHOMIŠO YA POLELO.

POTŠIŠO YA 3 :PAPATŠO

3.1. Lebelediša papatšo ye e latelago o kgone o araba dipotšišo ka tlase.

Barati ba kgwele ya maoto. Dikgwele tša maoto tša Nike di wele.

Kitimelang Total Sport ka la mmutla!

3.1.1, Ke eng tše di bapatšwago mo papatšong ye? (1)

3.1.2. Naa dibapatšwa di bapatšwa kgwebong(lebenkeleng) lefe?

(1)

3.1.3. Tšona di bapaletšwa bomang?

(1)

[3]

POTŠIŠO YA 4 : KHATHUNE

4.1, Lebelediša khathuni ya ka tlase o kgone o araba dipotšišo tšeо di e latelago.

4.1.1. Monna yo a lego gare ga ba babedi ba khathuneng ke malokwane. Naa ba babedi ba a nago le bona ba bitšwang? (1) _____

4.1.2. Ke kae ga lepatlelo ge o lebeletše khathune ye? (1) _____

4.3. Kefa yeo monna wa gare a e rwelego ke ya (PHD/BA).(1) _____

[3]

POTŠIŠO YA 5

5.1. Laetša gore maina ao a ntshofaditšwego a wela go mohuta ofe wa maina go yeo ya ka tlase. Ngwala karabo ya gago ya maleba ka lepokisaneng ka tlase.

Morutwana yo bohlale wa Limpopo ka Polokwane o gapa kgomo.

Mainaina	Mainagohle/ kakaretšo
Mohlala: Moletši	Mohlala : motho
a.	a.
b.	b.

[4]

MEPUTSO: [40]